

MAGYAR KURIR

Bétsből, Pénteken, Augusztus' 14-dikén 1818.

Frantzia Ország.

A' Király St. Clouból Rambouillet-be menvén, ott Jul. 28-dikán Szarvasvadászatot tartott, melynek ilyen leírása jött-ki a' Párisi újságlevelekben: —“

„Királyi Hertzog Berry a' vadászat napját megelőzőtt éjjel az erdőre, hogy a' Szarvasok' tanyáját kitanúlja, kilovagolván, éppen jelenlétében fogtak ott el két katonát, kik a' Káeni őrző seregtől szöktek vala el. Ő Hertzegsége a' Király elejébe vezetvén ezen gyávákat, kegyelmet kért és nyert is nékik. Megérdemlette; hogy a' képfestő lássa 's lerajzolja ezen scénában a' Király' kedves nevetését, a' Hertzegnek kérése' megnyerésén való örvendezését, a' nézőknek elragadtatását, 's a' térdönálló szegény bűnösöknek háládatos rivását. A' mi az üzö-be vett szarvasít illeti, ámbár reggeli 5 órától fogva estvéli 9-tzig kergették, még is el nem foghatták, melynek egygyik oka, hogy az' eső egész délelőtt esett, másik pedig, a' lehetett, hogy eleinten egyszerre több szarvasok akadtak a' kutyák' elejébe, 's ezek több úton kezdettek az' üzést, míg nagy-későre öszszegyűjteni 's tsak az' egynek, melyet elverni vagy elfogni iparkodtak, nyomába indítani lehetett őket. Monsieur 's a' két fiai, Angouleme és Berry Princzek, egész estvig nyomában voltak a' vadnak ló hátón. A' Király nagy gyönyörűséggel szemlélte őket fedetlen hintóból egész estvéli 8 óráig. Vernon nevű Párisi festő is ott volt egy Údyari

szekérben, hogy önnön szemével látván igazi rajzolatot készíthessen ezen nevezetes vadászatról. Természet szerént való dolog, hogy a' két szökevény katonát illető, elől említett scéna, ki nem fog maradni a' rajzolatból.

Augustus' 1-ső napján vissza jött ezen időöltő helyekről a' Király Párisba. Mint a' Monitör írja, a' Rambouilleti Al-Préfektusnak, ki a' Királyt ott szerentséltető beszéddel köszöntötte, így felelt ő Felsege: — „Érzékenységgel halgatom az ur' jó indulatjának kifejezését. Jól jut eszembe az a' hajlandóság, mellyel a' legjobb Király ezen vidékhez viseltetett; azokról a' kedves szempillantatokról se' felejtkeztem-el, mellyet ifjúságomban ezen vidéken töltöttem - el; nagy örömmel szemlélem ismét ezen helyen magamat; a' Rambouilleti lakosok számot tarthatnak különös oltalmazásomhoz.“

A' Párisi újságok egy levelet adtak-ki, mint a' mellyet a' Frantziaországi Püspökök intéztek volna a' Királyhoz. A' levélben ezek vannak: —“

„Király! Ha a' F.ged' országabéli Püspökök a' Gallicana Egyház' keserves állapotját szemlélik, ugyan lehetséges-é, hogy halgassanak? Nem! az' ő halgatások büntetést érdemlene. Mi az Istennek, ki bennünket a' maga háza' gondviselőjivé tett, az' Egyháznak, melynek oltalmazójivá rendeltettünk, és F.gednek, kinnek ingadozás nélkül való alattvalóji vagyunk, tartozunk azzal, hogy keservünk' szavát hallattassuk. Azért jövünk,

hogy kérjük F.ségedet, hogy ragadja-ki
 a' Religiót abból a' feneketlen örvényből,
 melybe őtet a' bűnös mesterkedések be-
 le taszították. Szent Lajos fíja! Fel-
 séged ki fogja őtet ezen örvényből ra-
 gadni; kezes nekünk ezért az a' kegyes-
 ség, melynek nyilvánvaló bizonyságait
 mutatni meg nem szűnik F.ged. Még
 közelébről való bizonyságait mutatja pe-
 dig ennek az a' vallásos buzgóság, mel-
 lyel F.ged az Egyházan fekvő inségeknek
 elhárításán dolgozott. Igen kevésbé né-
 pes 's igen nagy kiterjedésű megyék, mel-
 lyeknek szükségükről a' Püspökök min-
 den iparkodásaik mellett se' gondoskod-
 hattak; a' sok lelki pásztrok nélkül va-
 ló Egyházak; a' tudatlanság, mely a'
 tanításbéli fogyatkozásnak következése,
 's a' vallási lágymelegségnek 's istente-
 lenségnek okozója vala; 's végre egy új
 Szakadás (Schisma), a' mely ezen sze-
 rentséttlenségek között támadott 's ezket
 legnagyobb gráditra emelte — ezek va-
 lának azok az inségek, mellyek a' Felsé-
 ged országára halommal öszszegyűlvén,
 a' F.ged' szívet keserítették, és a' segí-
 tségért isteni felelméhez folyamodtak,
 hogy azok elejébe gátat tegyen. A' Szent
 Székkel lett Concordatának megkés-
 zülése, a' mely felett két esztendeig
 folytak az alkudozások, 's a' mely felől
 Felséged a' két Kamarákat örvendező ér-
 zékenységgel tudósította, reménséget
 nyujtott vala ezen inségeinknek minden
 órán lejendő megszüntetődéssekhez. Ezen
 Követségnek a' két Kamarákba lett meg-
 érkezésekor, az Országnak egyik végső
 szegletétől fogva a' másikig minden Fr.
 szívek örvendeztek. A' kikben a' vallási
 tűznek még egy szikrája tsillámlott, mint
 egykor a' Sidók az ő templomjoknak
 visszaállítatásakor, így kiáltottak fel:
Benedictus Dominus Deus patrum no-
strorum, qui dedit hoc in corde re-
gis, ut glorificaret domum Domini,
quae est in Jerusalem! Aldassék az úr

a' mi atyáink' istene, ki arra bírta a'
 Király' szívet, hogy az úrnak házat, a'
 mely Jerusalemben van, megditsóttse!
 Mitsoda hatalom bír tehát azzal az erő-
 vel, hogy a' Felséged' kegyes czélsá-
 nak gátat tegyen, 's annak elkezdett
 telyesítettését hátráltassa? A' Felséged'
 parantsolatjával megegygyezőleg, a' Fel-
 séged' által kineveztetett 's a' Szent Szék
 által betétetett Püspökök, megjelenének
 a' thronus' lábai előtt, 's itt kelle keser-
 rüséggel megérteniek, hogy a' Religiót
 terhelő inségek még meg nem szűntek.
 Király! Nem a' mi hivatalunk az, hogy
 azt a' fátyolt felemeljük, a' mely alatt
 azok a' mesterkedések lappanganak, a'
 mellyek mind ez idejig a' Felséged' ke-
 gyes iparkodásait meggátolták. De pa-
 rantsoló kötelességünk az, hogy Felsé-
 gedet buzgóságának folytatására kérjük,
 melyre nagyobb szükség van most, mint
 valaha volt. Erre mi az isten' ditsősé-
 giért kérjük Felségedet, mely a' Felsé-
 ged istenfelő szíve' gondoskodásainak leg-
 fontosabb tárgya. Isten őrizz! hogy az
 Europai Fejedelmek között azt lehessen
 mondani, hogy Frantziaország' Királya,
 kinek szélesén kiterjedő esmereteit 's
 nagy böltsességét hirdetik, Concordat-
 tát kötött, aláírta, 's ki is hirdettette:
 de nem hajthatta végre! Nem úgy, Ki-
 rály! ennek végrehajtatása nem lehet-
 len a' Felséged' Hatalma' erejének; a'
 fogás, mellyet annak végrehajtatása el-
 len felhoznak, nem egyéb, hanem tsak
 a' Constitúciónak tsalfa magyarázása.
 Ennek 14-dik' tsikkelyében fenntartotta
 Felséged azt a' telyes és határnélkül va-
 ló hatalmat (melly, hogy így essék, na-
 gyon szükséges is volt), hogy békességi,
 szövetségi, és kereskedési kötések te-
 hessen. Azonban a' következő tsikkely
 által arra kötelezte el magát Felséged,
 hogy a' törvényhozói hatalmat tsak a' két
 Kamarákkal egygyütt fogja gyakorlani.
 Most már azt mondják, hogy vagnak

olz kötések, mellyeknek törvényhozási következeiseik lévén, ezeknek végrehajtása valami változást kíván a' törvényhozás' dolgában. Ide tartoznak p. o. a' Concordatán kívül még a' kereskedési kötések is; a' mellyek, midőn Frantziaországnak más nemzetekkel való kereskedési állapotján változást okoznak, a' Frantziaország' kereskedése törvényekben is azt okoznak. Tehát azt mondják, hogy mind ezeket az efféle kötéseknek betöltetésére szükséges törvényeket, szabad helybehagyás végett a' két Kamarák' elejébe kellene terjeszteni, és Felsőged ezeket csak a' helybehagyás után hirdethetné ki. —

„Ha ezen veszedelmes magyarázás megengedődné, ebből a' következne, hogy oly nemű kötések is volnának, mellyeket Felsőged a' némelykor igen sürgető szükség, 's a' Constitúciónak 14. diki tizikelyében a' maga számára fenntartott hatalom mellett is, soha végre nem hajthatna. Mert melyik Hatalmasság állana egy oly kötésre reá, a' melly felől nem lehetne bizonyos, hogy végre fog hajtatni? Melyik Monárkha kötelezné-le magát költsönösen valamely Fejedelemnek valamire, kiről tudná azt, hogy neki lehetetlenség volna magát hasonlóképpen leköteltetni? —

„Király! Felsőged egyedülvaló legfőbb hozója annak a' Constitúciónak, mellyet Királyi telyes és tökéletes hatalmaszerént a' maga népének adott, 's éppen ezért ugyan annak egygyetlenegy legfőbb magyarázója is. Ha abban némely homályosságok észrevétetnek, a' Felsőged' személyes böltsességét illeti, hogy azokat megvilágosítsa; ha úgy látzó ellenkezések fordulnak benne elő; mellyek nehézségeket okoznak, azokat a' Felsőged' hatalma' erejének kell eloszlatni 's megegygycztetni. Egy szóval a' Constitúció a' Felsőged' akaratjának kifejeztetése: tehát egyedül is csak Fel-

ségedet illéti, hogy tudhassa 's megmagyarázza, mit akart legyen. Már pedig, Király! midőn F. ged' magának valamely hatalmat fenntartott, kikötött, akkor bizonyosan nem akart maga' elejébe oly akadályokat helyheztenni, mellyek Felsőgedet ezen hatalomnak gyakorlásában meggátolhatnák. Felsőgednek azon személyes hatalma, hogy magát kötések által valamire leköteltesse, 's meg azon erejek között, hogy tett igéreteit beteljesítsse; az a' szükséges öszszetsatolódás van, a' melly valamely principium és az abból lehozandó következés között. Oly Hatalom, melly a' belőlle folyó tselekedeteknek tételére elégséges nem volna; nyilvánosság ellenkezés nélkül nem gondoltathatik. Mondja ki tehát Felsőged Fejedelmi hatalmának ereje szerént, hogy azon Altkák, mellyek a' Felsőged' által tétetett Kötéseknek következeiseik, ugyan ezen következés' szabásai szerént éppen oly természetiek, mint magok a' Kötések; hogy a' Felsőged' Királyi praerogativainak ezek is egygyik valóságos részét teszik; és hogy ezek a' magok természeti tulajdonságaik szerént a' Constitúciónak azon tizikelye alól kivétetettve vagynak, melly a' törvényhozást a' két Kamarák' helybehagyásának alája vetette. Parantsoljon Felsőged, 's egy lehellete által eloszlatja azon fellegzeteket; mellyeket az istentelenség 's a' rász akarat; a' Felsőged' Concordatájának hasznai 's a' F. ged' tulajdon maga szentséges hatalmának ereje felett is, elterjesteni iparkodnak. Parantsoljon Felsőged; 's egy szavának hallására a' Felsőged' által kineveztetett Püspök a' thronus gráditσαι mellől az országnak azonnal minden részeire elszélednek; hogy a' népet vallási és társasági virtusokra, 's arra megtanítsák, hogy a' Státusnak 's az istenségnak; a' ki őket onnét feletről kormányozza, 's meg ama második Felsőgedi Istenségnek, *numini secundae majestatis*, ki a' földön orszá-

gol, mivel tartozzanak. Így F. ged a' maga hatalmát az egyedül erős fundamentumra fogja építeni, t. i. a' legfőbb hatalomra, melyből a' kifoly. Király! Parantsóljon Felseged, 's Roma, Frantziáország, és az egész Catholicus világ azonnal megszellámlanak, hogy annak a' Monarkhának kegyességét 's ditsőségét hirdessék, a' ki, minekutánna a' maga Monarkhiáját helyreállította, visszanyert hatalmat arra is használni fogja, hogy a' Jésus, Kristus' Ielki országát helyreállítsa."

* *

Az Ultrá k' öszszeesküvéséről még semmit hivatalosan ki nem hirdettek: tehát erről még most is semmi egyéb bizonyost nem irhatunk, annál, hogy az ő kikérdeztetések szoroson folytattatik. Mondják, hogy már valami 50-ra teinc a' száma azoknak, a' kik elfogattatva 's minden másokkal való közösüléstől elzárattatva vagynak. Hogy Gen. Canuel ezek között van, ez elég nyilvánosságosan mutatja a' következő megjegyzés. Tudjuk, hogy az ő Sennerville 's a' Marschal Marmont Stábja' Komandása Oberster Fabryer ellen való perének Augustus' 1-ső napján ismét elő vétetni 's folytatatni kellett volna; a' törvénytevő szék 's a' Prokurátorok, sőt magok a' perlekedők is, Canuelen kívül, a' meghatározott órán előállottak. A' nézők sokasága is nagy volt avvagy tsak azért is, hogy reménlették, hogy az öszszeesküvés' dolgairól is hallhatnak valamit. De megsalattattak reménségekben. A' Generális' Prokurátora kinyilatkozattatá Prokurátori hosszú beszéddel, hogy az ő Cliense nem tsak hogy még most is elfogattatva van, hanem olly szoroson is őriztetik, hogy velle beszélni telyeséggel nem lehet, melyre nézve jóvalotta, sőt nagyon is kérte a' törvénytevő székot, hogy a' pernek folytatását ismét

függeszszék-fel. Fel is függesztették egész November' 7-dikéig.

Azon négy személyek között, kiket legelőbbször elfogtak 's azolta el se' bortsátottak, van egy *Chapdalaine* nevű is, kit akkor eleintén Obersternek neveztek az újságokban, most pedig már Generálisnak kezdenek nevezni. Azt jegyzi-meg ezen Generálisról egy újság, hogy sokáig senki se' tudta, hogy ki légyen ezen ember, minthogy a' lefolyt hadakozások alatt soha sehol elő nem fordult a' neve, míg végezetre hosszas tudakozódás után kijött, hogy ő, a' revolúzió előbbi időszakasaiban az úgy nevezett Vendében (a' nyugoti departamentekben) egy Chonans tsapatot kommandirozott, 's végezetre a' Bonaparte által behozatott amnestiáló (megborsátó, vagy elfelejtkező) systema alatt, ő is szabadon élhetett Fr. országban. — Songi esmeretesebb ember annyiban, hogy Marschal Marmontnak Lyonba lett küldtetésekor, ő a' Gen. Canuel Stábja Kommandása, 's a' legelső volt, a' kit Marmont hivatalából levetett 's Lyonból elparantsolt.

A' Párisi újságokban 's azokután még a' Monitorben is, ilyen megjegyzés intéztetett a' vizsgálódás alá vétetre lévő öszszeesküvésre nézve a' közönséghez: „Az ítélőszéknek az öszszeesküvés' áldözésében való bölts késedelmezése, a' melly minden formálitásokat megtartván, illy módon a' vádoltatott személyek' hátorságának is oltalmazójokká leszen, szükségképpen ezerféle velkedésekre adott alkalmatosságot 's okot, a' melly velkedések, mind addig, míg a' dolog valósággal a' most folyó vizsgálódások segedelmével ki nem világosodik, tsupa mérész gyanakodásoknak tartathatnak. Nagyon különös beszédek hirteltettek-el, a' mellyeknek mesterséges kitzifritásán a' gonoszság, 's azért, hogy legyen valami beszélni való, az újságokkapás,

mintegy vetelkedve munkálódtak 's iparkodtak, 's így küldöztek oda a' külső újságlevellek' kiadóijához, hogy addig is, míg valóságot írhatnának, szerezzenek efféle költeményekkel időöltést olvasóijlmaik. Addig, míg a' törvénytévők halgatnak, míg semmi megnevezett személy, mint bünös, esmeretessé nem leszz, addig az illendőség minden okos írótól azon regulának megtartását kívánná: Hogy bünösök tsak azok, a' kik megítéltettek, 's nintsen gyanú senkire másra, tsak a' kit valósággal vizsgálás alá vontak. Mi ezen regulát szemünk előtt hordozván bántulással láttuk, hogy némelly külső országi újság levellek az igazságtévő széknak elejébe lépvn 's azt megelőzni akarván, oly neveket is kitétek a' közönséges vélekedés' ítélőszéke elejébe, (vagy rövidebb 's érthetőbb szókkal) oly embereket is közönségesen megneveztek, kiket még eddig legkissebb törvényes gyanú nem érdeklett. Még ennél is mélyebb vagy belsőbb szívbeli bosszankodással látjuk pedig, hogy ugyan ezen külső újságlevellek által oly dolgok is sugdosatnak a' közönség' füleibe, mellyek még sokkalta gyűlölségesebbek, minthogy a' Királynak megbántatására, az Országlószéknak meggyaláztatására, 's a' mi kedves Monárkhánk' szívének keserítésére czéloznak, midőn annak a' tiszteletnek, hűségnek, engedelmességnek, 's eleven nyájassági érzékenységnek lételet kétségbe hozni látatnak, mellyel a' Királyi familiából való minden Princzek, az ő Királyi Felsége' szentséges személye eránt egyenlően lelkesítettnek."

Generál-Lajtnánt Canuelnél nagyobb emberről még egyről se' olvastuk, hogy ezen öszzeesküvésért a' kikérdező Birák elejébe elő hivattatott volna.

Orvosi Jovallás.

Egy külső levélben ilyen jelentés olvastatik: — „Schol se' oly közönséges

a' Calculus, a' vizellő edényekben származni szokott követskéek által okozódó vizelleti megdugulás miatt való szenvedés, mint a' Rénusnak azon vidékein, a' hol sok bor terem. De itt ezt, tsak mint kevés ideig tartó bajt úgy nézik, mivelhogy jól tudják a' tapasztalásból, hogy könnyű és bizonyos orvosságok van ellene, melly nem egyéb, hanem az úgynevezett alma-bor (Cyder). Mihegyest valaki a' nevezett betegség miatt fájdalmat érez, egy hordó alma-borral teszen szert, 's ennél semmi egyebet nem, ebből pedig minden nap' iszik, legalább négyszer. Fél akónak megitala után már kezd elmenni tőle a' kő. Nékem, így szoll az író, azt erőssítették, hogy két akonyi efféle ital elegendő a' régi és nagy köveknek kihajtására is. Mennél cédsebb almából készült az ital, annál jobban gyógyit. — Az orvossággal való élés alatt a' fájdalom' enyhítésére valami Trahuklov' balsamumját ajánlja az író. — Ezen orvosi szernek megpróbálását ohajtani lehet.

B é t s.

Hertzeg Metternich - Winneburg György Ferentz, egyszersmind Ochsenshauseni Hertzeg, Aranygyapjas Vitéz, a' Szent István Magyar Királyi Rendje' nagy kereszties vitéze, Cs. Kir. Belső Titkos Tanácsos, Camerarius, Státus és Conferencialis Minister, életének 73-dik esztendejében, telyes elerőtelenülés miatt, a' Sz. Sacramentummal való élés után, tegnapelőtt (Aug. 12-dikén) reggel meghalt.

Feldmarschal Schwartzenberg, 's a' Státus és Conferencialis, és Külső dolgokraügyelő Minister Metternich, ő Hertzegségék, a' Carlsbadi ferdőn lévén egy idő oltá: az utolsó e' h. 2-dikán elútozott onnét a' Franczenburgni ferdőre, az első pedig még tovább is Carlsbadaiban szándékozott folytatni a' ferdést.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

K. Tanácsos Ns. Tokody György úr, néhány N. Vármegyék' Assessora, a' N. Váradi tudományos kerületben Iskolák' fő Direktora, 's a' Jénai Minerologica Társaság' egygyik érdemes tagja, egészségének majd két esztendeig tartott gyengélkedése 's két hónapi súlyos betegeskedése után, Jul. 21-dikén, hasznos életének 67 - dik esztendejében meghalozott. Származását Nagy Váradon, 1752-tőben Apr. 25 - dikán, Nemes Szülöktől vette. Tanulásának teljes elvégzése után mint Prokurátor Pestről születése' földjére viszszaérkezvén, a' N. Vármegyé' alsó hivatalain kezdte szolgálatját; 1785-ban Vármegyé' fő Jegyzőjévé, 1786-ban Második Al Ispányává tétetett, 's ezen fontos hivatalával egygyütt, mindennek tökéletes megelégedésével viselte a' N. Váradi tudományos Kerületben a' tanulási igazgatást is; 1787-ben a' Judicium' Subalternum előlülőjévé, 1793-ban pedig a' tudományi kerületben Fő Direktorrá neveztetett. Ily sok rendbéli hivataloknak buzgó hűséggel való 's ily számos esztendőig tartott szolgálatai által szerzett érdemeit, Királyi Tanácsosi méltósággal jutalmaztatta vala meg ő Cs. K. Felsege. Megesmerték az ő érdemeit a' N. Vármegyé nagy és kisebb méltóságú tagjai is, melynek nyilvánvaló bizonysgát mutatták az által, hogy őtet, mint képviselőjüket az Országos gyűlések: nem egyszer, Követnek választották 's küldötték. Sok Jók, jó barátokat veszettek-el benne.

Hasonlóképpen mostanság mult-ki a' világból Ns. Abauj Vármegyében Kolláton T. Domonkos Sámuel úr, nagy tudományú Hazánkfija, ki is a' nevezett Vármegyében sok ideig Ord. Fiscalissá-

got viselvén, annak mostanában fő Tábla Bírója vala.

A' Budai Német újságban oly izikelyt olvasunk, mellyet abból kihirdetni a' Bétsi Udvari újság is méltónak talált, 's a' milyennek a' M. Kurir is két versben minden héten, örömmel helyet adna. Kicsiny dolognak fontosságot szokott hol egy hol mas tekintet adni. Az itt következőnek a' nemzetiség ad fontosságot. A' Kikindai Első Megyés Pap (Protopresbyter) T. T. Joannovich János úr ekképpen irt Jul. 12-dikén (Ó - szerént), a' nevezett újság' Kiadójához: — „A' Kikindai kerületnek az én Protopapságom alá tartozó iskolájiban gyakorlottsági megvizsgálások tartatván, különösen magára vonta ezek között Mellencze nevű faluban minden jelenlévőknek figyelmességét 's megelégedését T. Bibics Pál Diaconus úrnak, mint ezen falubéli Iskolai első tanítónak meglülböztetett iparkodása. A' tanulók' száma 80-ra telt, minnyájok nemegygyesült Görög hitűek, kiknek valami egyharmad részét már anyira vitte nevezett tanítójoknak szorgalmatos munkássága, hogy négy, u. m: Illyriai, Magyar, Német, és Deák nyelven jól irtak és olvasnak, melly tehetségnek próbáit is elő mutatták. E' mellett a' Vallástudományában és számvetésben: időtöltési óráikban pedig ugyantak nevezett papjok 's tanítójok által, ennek szép gyümöltfsás kertjében, a' melly sok száz jóféle, beoltott tsemetékkel beültetve van, a' mezei gazdálkodásnak legkellemetesebb nemében, a' gyümöltös-kerti foglalatoskodásban is, gyakoroltatnak. Egyéb halgatók között Balfai Triphunacz kerületi Bíró úr is jelen volt ezen vizsgálódáson, a' ki erről méltó ítetet tehet.

Erdélyből N. Enyedről írják a' Pest-i Ujságlevelkben, hogy az ott kvartélyozó Huszár Regiment Oberstere Báró Brettfeld úr a' Maros vízében (a' Bétsi úszó iskola' formájára) mesterséges úszástanító intézetet állított-sel, melyben az alattalévő katonaságot a' jobban iparkodóknak megajándékozása által is buzdítja: Még a' városi polgárok is annyira bele kaptak már ennek gyakorlásába, hogy nagy számmal kijárnak oda, kik közt egy jó öreg polgár annyira elméjére vette a' mesterséges úzás' módját, hogy egy éjjel azzal álmolván, az ágyából, mint ha a' Maros ott folyt volna, neki ugrott, 's szerentsétlenségére akkor vette szegény észre, hogy nem a' Marosba ugrott, mikor az orrát 's homlókát jól megbélyegezte. Kérdeztetvén, hogy ugyan hogy tselkedhetett oly tréfát, azt mondotta, hogy azt álmotta, hogy a' víz' partján azon alkotmányon áll, melyről az uszástgyakorlók a' víznek, hassal, 's egy kevéssé bal oldalfelt, neki szoktak ugrani.

Néhai Tek. Domonkos Sámuel Úr, Több Tek. Nem. Vármegyék' Tábla Birája' utolsó tiszteletére.

Éppen midőn forróbb napjai a' nyárnak, Egész el-tikkasztó melegsséggel járnak A' mikor, a' munkás arató hogy bére Fizetődjön, haza indul már estvére Tsendes kunyhójához; 's el alélva várja Frissülő ereje, újra hogy át járja El lankadt tetemit: kedves etéziák Aba-Ujból, tisztán fúvallanak reánk. Az estve engem is arra ösztönözött, Itt a' legjobb neektart termő hegyek között, Hogy egyet setáljak. — De mi megijjedtem! Egy fiatal Személyt, a' mint észre vettem

Járkálásom közben; megyek hát feléje, 'S látom, hogy közelebb érkezek melléje; Több, mint sem emberi egész ábrázatja, A' mely tüstént az én Lelkem is át-l-atja, Szomorú ortzáját, bús könnye áztatta, Fájdalmának oka, Abauj! mutatta. Tsekély halandonak, többet észre venni Nem lehetett; mivel a' Személy Isteni Völt: a' ki el-tudja mindenkor rejteni Valami e' földön fog Neki tétzeni. E' szolatlan dolog, nagyon meg illetett: Aba-Ujban, mi az a' mi történhetett? Nyilatkozatná ki, térdhajtással kérem; Minthogy ezen Drága Megyét jól es-mérem.

Meg halgatott; mondja: Domonkos meg hala

Aba-Ujnak ki egy tanult Tagja vala. Nagy Lelke itt hagyta kitsiny portetem: Búba borította újra ezen Megyét. Pukyt, Comaromyt, Melly most is siratja, Hogy Vitéz János él, az vigasztalhatja!! 'S Szentimrey, kinek, tsendes bölts kor-mánya,

Szelidtséggel tellyes példás tudománnya!! Themis vagyok én, 's hogy bús az ábrázatom

Oka: mivel kedves Fiaim siratom.

Ezel el tűnt. — Engem pedig el rémülve Hagyott, egy dombotška pázsitjára dülve, Halván ezen Tudós Hazafi esetét Sirattam, még meg nem lepett jól a' setét, A' Haza 's a' Vallás egyaránt fájlalja Virtusit a' Megye könyve magasztalja. Részemről e' lehet érdeminck bére.

Hogy ezeket mettzem, koporsó kövére: Domonkos Nagy Lelke, Nemes Virtusai Égben tündöklenek, El mállott porai E' sirban fekszenek. Amazok nyomába Siessünk. Babérrel pedig e' kriptába Ezeket boritsuk. — Ég azok jutalmok! Ezeké itt légyen tsendes nyugodalmok. Tallyán Jul. 26-dikán 1818.

Készítette Sebő Pál
Ref. Predikátor.

H í r d e t é s.

Az időjárásról, 's termésekről.

Táallyáról Julius' 27-dikén irták, hogy a' Canicula ottis hevesen viseli magát, már akkor az aratás' közepén voltak, melly meglehető volt, 's a' szőlőhegyek is jó szürettel biztatták a' vidéki lakosokat.

Tyrolisban, Augustus' 5-dikén már a' nyári gabonát, melly nagy bőséggel termelt, nem csak mind betakarították vala, hanem annak helyén a' második rendbeli vetés, úgy mint a' Haritska (Hajdena) nem csak kikelt hanem némely helyeken virágzott is. A' törökbuza (kuluritz) pedig, mellyet ott, kivált ezen esztendőben nagy mértékben kezdettek termesztetni, oly szép, hogy mostanság ilyenre nem emlékeznek. Az Innsbrucker piatzon, a' honnét ezeket irtják, már árulták a' Déli Tyrolisból odahozatott ért szőlőt. A' szőlőhegyek ott is sok és jó bort ígértek. Mindenféle gyümölcs sok van. Ott is nagyon meleg napok jártak. A' közép melegségű napokon 20 gradust mutatott a' Reaumur melegmérője: de voltak 25 's 27 gradusú melegek is.

Svédziában, oly fartyós és égető meleg napok jártak, hogy eleinten azt kondolták, hogy a' nagy hévség miatt gemmi gabonájok nem fog termeni: de későbbre kövérítő essőket is kapván, meglehető aratást reménlettek.

Concert-jelentés.

A' híres éneklő asszony Catalani Augustus' 1-ső napján Carlsbadban énekelt. Valami 5 vagy 6 százra telt a' halgatók' száma, kik többire mind előkelő, feredés végett ottlévő vendégek voltak. A' bemenetel taksája két pengő arany volt.

A' Királyi Magyar Udvari fő méltóságú Kamara' rendelete tzerént, a' Báró Thuguth Mária Ferentz Titkos Tanácsos úr halála által a' Kir. Koronához visszatért vagyonok, ugymint: 5,500 akó bor, 22 akó pálinka, 40 akó etzet, 5000 mérő különbözőféle gabona, 56 mérő aszalt gyümölcs, 410 font zsír, és 460 font len, ezen esztendőben September' 9-dik napján, Stiria' határszélén helyeztetett Milyana nevű kastélyban a' többet ígérőknek kótayavetye által eladattattnak.

H á z - e l a d á s.

Felső Magyarországon Kassa szabad Királyi városában, Gróf Csáki Antal Örököseinek a' fő után találtató, egy emeletű háza, melyben 27 szobák, 4 kamarák (oldalszobák) 2 konyhák, 14 ló-ralavó istálló, 8 szekérrelavó színek, és 1000 akó borralavó pintze, találtattnak, és a' melyben, egy úri házhoz kivántó minden alkalmatosságok megvagnak, a' városon kívül lévő, nagy, jó rendbe vétetett, üvegház, 's különbözőféle gyümölcsfákkal bővölködő, hozzátartozó kertel, 's az abban találtató épületekkel egyetemben, a' folyó esztendőben Oktober' 12-dikén közönséges kótayavetye által eladattatik. A' vásárlás' feltételeit meg lehet tudni az eladandó házban lakó házi Inspektornál.

Borbélyműhely - eladás.

Titt. Miskoltzy Pál examinált Seboryos úrnak Győr Királyi belső városban igen jó helyen lévő Borbélyműhelye még Szent Mihály napig áruba bortsattatik és eladatik: melyre nézve azok, kiknek megvásárlására kedvek van, felölle magánál a' tulajdonosnál bővebben értekezhetnek.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
Augustus' 11-dikén 224 $\frac{1}{8}$ — 12-dikén 228 $\frac{1}{4}$ — 13-dikén 230 $\frac{1}{2}$ — forintot.